

**Ad me currendum est
in omni iudicio**
(De Imitatione Christi,
Lib. III, Cap. 46)

P287776

FOAIE PENTRU GÂND ȘI FAPTĂ CREȘTINEASCĂ

C. RĂCOVEANU:

Despre trecerea la catolicism

A venit candva la mine, aci unde mă aflu, un ortodox cu barbă albă: dorea, pna-mi se, să alba cu mine un schimb de gânduri; între mine, mai ales în chestiunea trecerii Românilor ortodocși la catolicism. El mi-a vrut ca trecerea aceasta să nu fie așa, de-odată; și să nu se facă fără anumite garanții ca privire la libertatea și la tradițiile noastre strămoșesti. . . .

Ami aduc aminte cât de surprins a rămas când l-am întrerupt, mărturisindu-i că eu nu mai câştigat pentru ideea trecerii ortodocşilor la catolicism. Fără îndoială, va fi cugetat în urma sa că . . . l-am ghicit; şi că deaceia îi răspund tot vicleneşte. Evident, s'a înşelat. Căci eu l-am vorbit foarte desăvârşit.

În fața acestei a noasă s-au desbătut, cu ecumenitate și cu simla de carte, probleme teologice, precum: evanghelle și creștinism, unitatea adevărului creștin și diversitatea trăirii lui de către oameni; ortodoxie, eterodoxie, eres; unitate, catolicitate, apostolicitate, romanitate; conciliaritate, ecumenicitate ș. a. Cel care au putut urmări atent scrisul nostru vreme de aproape 3 ani de zile, știu că în clipa în care o comunitate creștină se desprinde dintr-o țară pe care i-au hotărât-o conciliile ecumenice, ea se află în primejdie de moarte. Că, deci, să rămâne în adevărul acestor concilii - sau a rămâne în ecumenicitate - este o condiție fără de care o comunitate nu poate fi creștină creștină. A rămâne însă în ecumenicitate înseamnă a rămâne în catolicitate. Sântul Părinte (răsăritean) Cîril al Ierusalimului (secol. IV), catehizând pe proștii pămantului lui Dumnezeu din toate părțile, spune despre catolicitatea Bisericii lui Iisus aceste cuvinte:

...se cheamă catolică pentru faptul că există
toată fața pământului, dela o mar-
la alta; pentru faptul că învață univer-
și fără greș toate adevărurile care
au aduse la cunoștința oamenilor" (Cateh.
VIII, Migne, P. G., XXXIII, 1044). Despre
obornicitate nu învață nimic. Nici Sian-
Cirl, nici ceilalți sfinți Părinți. Căci în
nume celor Șapte concilii ecumenice nu so-
abia nimeni în Biserica lui Hristos!

...atolici în sensul conciliilor ecumenice sunt, în mare, Românii dintru început. Nu aia
...cuvântul că au primit creştinismul
... exclusiv prin misionari latini. Ci mai
... pentru că se mărturisesc, întotdeauna, a fi
...mătorii ideii a învăţăturii şi sin-
...ilor Părinţi, învăţătură sigilată
... cele Şapte concilii ecumenice.
...concilii - în trecut fie zis- vorbesc şi
... în înălţarea în cinste a episcopului
... Cel care vor să spună că „Ortodoxia”
... Biserica fără amestecare şi asemănare
... Biserica română şi se mărturisesc totuşi a sta
... temelul adevărului celor Şapte concilii ecu-
...nice, nu ştiu ce spun.

voia de a-și consolida, prin diversuni, po-
grea de consolidat a determinat anumite
y bisericești să organizeze printre Români
exil o violentă campanie anticatolică, sub
textul primejdurii, „credinței strămoșești”.
adevărat că toată campania e dusă cu
teologic necarticular. Până astăzi nu s'a
niciun teolog în arenă; nici cu viziua ridi-
nici altfel. Cineva, care scrie la foaia
copiei din America de Nord - când fără
ne, când sub pseudo-nume - încearcă să
ultraască opoziția ortodoxie-catoli-
na stăruindu-se de pilda „Damascului”: vrea
să spună că între adevărul bisericii Ro-
ne și adevărul bisericii românești ortodoxe
e exact aceeași deosebire ca între creștinism
ludaism . . . uitând că dacă într-adevăr
asta ar fi deosebirea, atunci noi, Românii
odocși, ne-am afla în alara corăbii mând-
de, de care vorbește sfântul Ciprian (Migne,
I, III, 1169).

...rându-le, ceilalți „apărători ai ortodoxiei
...nești” — prunci ai cel ce sug- prin „tre-
...la catolicism” înțeleg, probabil, italieni-
...na, nemțirea ori franțuzea noastră. Căci
...acuma, în afară de recunoașterea striga-
...„Întru mulți ani, Stăpânci”, n’au
...putt să exprime, ce ar vrea să spună: ei sunt,
...pare, împotriva bisericii Române ... și
...incivilizate ecumenice; adică cu Sfinții împo-
...tră Părinților! ...

...când îl mărturisesc eu ortodoxului cu barbă
...că eu sunt pentru „treacerea la catolicism”,
...acem pentru două serioase temeluri:
...ntul, pentru că îmi dau foarte bine seama de
...se poate și de ce nu se poate. Inchipul-vă
...s'ar întempla când vreun împărat al Ro-
...ailor, vreun președinte, ori vreun mareșal ar
...cerca să-l treacă pe pravoslavnicul român
...în vreoșie începutului la ritul latin Mai

PARABOLA DOMNULUI FOSTER DULLES

de N. I. HERESCU

Simbolismul mărului revine deseori în miturile pe care omul și le-a plasmuit, dintru început, ca să dea aspirațiilor lui către înțelepciune o formă mai ispititoare. Întâiul mare război „mondial” dintre două blocuri înarmate...

Întăiul mare război „mondial” dintre două blocuri, înregistrat de amintirea oamenilor în istoria romanțată a epopeii — războiul troian — s’a iscat dela un măr: dela mărul pe care Paris, ficiorul lui Priam, regele Troiei, avea să-l dea ca premiu „celei mai frumoase” . . . . Și cum cele trei rivale la întăiul concurs de frumusețe erau tustrele zeițe: Athena, zeița înțelepciunii, Hera, zeița căsnicieii, și Afrodita, zeița iubirii, rezultatul concursului, oricare ar fi fost el, nu putea duce decât la conflict (căci zeițele nu iartă, ca simplele femei . . .). Concurențele învinse, Athena și Hera, au jurat răsbunare Afroditei, care obținuse mărul lui Paris; înțelepciunea și căsnicia s’au coalizat astfel împotriva iubirii . . . De aci a ieșit războiul troian: dela „mărul discordiei”.

Si iată că în zilele acestea mărul a revenit iarăși pe buzele tuturor, readus în actualitate de amenințările cu pacea pornite de la Kremlin. Pericolul iubirii moscovite a făcut pe dl John Foster Dulles, ministrul de externe al Statelor Unite, să simtă nevoia de-a aminti celor slabi de înger că politica internațională nu se conduce după zămbire ci după fapte. Nevoind să rostească acest adevăr într-o formă prea brutală, diplomatul american a recurs la o parabolă, extrem de expresivă, în care ne reîn-

— Am citit undeva — a spus în esență dl Foster Dulles — o fabulă greacă, în care mi se pare că cineva pierde o cursă fiindcă se oprea să ridice un măr de aur. Noi nu ne vom opri din drum pentru a aduna de pe jos fărâmiturile pe care le vor arunca Rușii, chiar dacă ar fi vorba de mere de aur . . .

Mitul grec la care face aluzie di Foster Dulles este povestea Atalantei, pe care, cred, nimeni n'a scris-o atât de frumos ca poetul Ovidiu. Cei care — în vremuri mai blânde și de-o mai mare civilizație sufletească — citeau încă pe poeții latini, n'au uitat desigur pasagiul din **Metamorfoze**, în care, în vreo 120 de versuri cizelate, Ovidiu deapănă legenda Atalantei.

Era o fecioară frumoasă și sălbatică. Copila de rege, Atalanta fusese alăptată de-o ursoaică și deaceea, de mică, îndrăgise pădurea, unde-i plăcea să meargă la vânătoare, gonind sălbăticiunile. Iute la picior cum nu erau multe vietăți ale codrului, iubind primejdiiile dar neîubind iubirea, Atalanta declarase părintelui ei că nu va primi ca bărbat decât pe cel ce-o va învinge la alergare. Să poastească deci pețitorii la întrecere: acela care va câștiga cursa, o va avea ce premiu; cei ce vor fi învinși, vor plăti cu viața! Cumplită încheștare, această cursă a Atalantei, la capătul căreia se găsea fericirea sau moartea! . . . Și mulți tineri plățiseră cu prețul capului dorul lor de fericire. Până când, într-o zi, s'a înfățișat Hippomene. Noul pețitor avusesese însă grije să ascundă în sân trei mere de aur, pe care i le dăruise Afrodita. Și au pornit să alege, Atalanta și pețitorul. Frumoasa sportivă l-ar fi învins cu ușurință și pe acesta, ra pe toți ceilalți, dacă în timpul cursei Hippomene n'ar fi asvârlit, unul câte unul, în fața concurenței, cele trei mere de aur. Ispita era mare. Auri sacra James, execrabila foame de aur, exclamase cândva Virgiliu. De trei ori s'a oprit din fugă Atalanta ca să ridice mărlul de aur, de trei ori opririle ei au întârziat-o și, până la urmă, a pierdut cursa. Hippomene a câștigat deci cu viclesug ceea ce ar fi pierdut cu siguranță în dreaptă întrecere . . .

Ministrul John Foster Dulles este unul dintre acei oameni de elită care n-au uitat învățămintele dăruite lor de cultura clasică. Din numeroasele legende ale antichității, care amintesc cum forța poate fi învinsă de violențe și cum blestemata lăcomie de aur poate duce la pierzanie, locotenentul președintelui Eisenhower a scos din uitate povestea Atalantei, cu mitul străvechi al merelor, adăpătoare de prăbușiri, de discordie și de războaie. . . . Amatorii de sărămături au căpătat un oportun subiect de meditație. Să sperăm că nu-și vor pierde sângele rece.

S'ar părea, așa dar, că „primăvara malenkoviană” își pregătește zadarnic merele pentru toamna tuturor numărătorilor. Un singur lucru n'am aflat din parabola dlui John Foster Dulles: ce-ar fi făcut Atalanta dacă merele, în loc să fie asvărlite de Hippomene, ar fi pornit în șor din mâna spectatorilor de pe margini, ori, mai știți, chiar din aceia a părintelui ei, dornic s'o mărite cu orice preț?

Dar e drept că înțelepciunea a cerut întotdeauna, — dela miturile antichității până la mitologia contemporană a diplomației — să se lase pe seama sugestiei o parte importantă a învățăturii...

În orice caz, o Atalantă instruită bate cât două.

PRESEDINTELE EISENHOWER CĂTRE POPORUL ROMÂN:

«Zece Mai, sărbătoarea tradițională a poporului român amintește trei date importante din istoria românească:

Proclamarea în 1866 a Prințului Carol de Hohenzollern-Sigmaringen ca Domn al ROMÂNIEI:

Proclamaarea Independenței Principatelor Române în 1877, scuturând jugul turcesc.
Înălțarea în 1881 a Principatelor la rangul de Regat și proclamarea Domnitorului
Carol, prin voința națională, Rege al României.

Poporul Român a sărbătorit todeauna cu pletale ziua de Zece Mai, care amintește aceste glorioase evenimente din istoria lui. Dar în 1948 regimul actual del București a suprimat sărbătoarea națională de Zece Mai și a înlocuit-o cu cea de 9 Mai, care amintește „victoria Sovietelor asupra Germaniei”. În ciuda acestei manevre politice însă, poporul român rămâne credincios tradițiilor lui naționale. Astfel că, deși guvernul dela București li constrânge să sărbătorească ziua de 9 Mai, noi știm că Românii — robiți în propria lor patrie — tin în inimă ziua de Zece Mai, așteptând cu credință statornică și cu curaj ziua libertății.

În discursul meu dela 16 Aprilie, ținut la Washington, cu prilejul banchetului editorilor americani de ziare, am arătat că unul din telurile noastre politice este restabilirea deplinei independențe pentru țările din Europa de Răsărit. Folosesc ocazia sărbătorii de Zece Mai ca să reînnoșc această declarație pentru poporul român față de care poporul American a avut întotdeauna prietenie și interes.

FLAVIU POPAN:

Rămânerea în ortodoxie

Un foarte bun prieten, pe care-l apreciez din multe puncte de vedere, se ferea mereu să rostească, la recitarea Cereului, cuvântul „catolic”, stabilit de Părinții Bisericii Răsăritului la sinodul din Niceea și Constantinopol, și făcea peste textul ce-l avea în cartea de rugăciuni săritura aceasta: „Întruna, slăviți, ... și apostolică Biserică”. Pentru o ureche obișnuită cu ritmul propriu al rugăciunii, lipsa unui cuvânt așteptat era supărătoare, ca o leșnire din ordine. De aceea, l-am cerut odată cartea de rugăciuni, am tras ra creionul peste cuvântul „catolică” și am scris deasupra cîteț: sobornicească. De atunci totul e în buna regulă, iar cârdăcia de rugăciuni corectată a ajuns un fel de document valabil și pentru „unii” care se întâmplă să citească Cereul la Sfința Slujbă.

Măm întrebat de multe ori din ce motiv se
ține cu atâta stăruință la termenul sobornicesc
și am aflat, înslășit, că pe lângă înclinarea
firească, explicabilă și îndreptățită pentru cel
care a trăit într-un anumit ambianță, mai sunt
și alte pricini superioare: acest termen n'ar fi
numai o moștenire dela strămoșii noștri (slavi),
ci o condiție indispensabilă pentru a rămâne în
Ortodoxie. (E interesant de notat că pentru
unii noștri de aceeași viață, ucrainenii și slovacii
unliți cu Roma, aceiași cuvânt, sobornaja, este o
condiție indispensabilă pentru a rămâne în ...
Catolicie). Pe lângă aceasta, cuvântul sobornicesc,
pe limba noastră, ar fi cald, mângăietor, ca un
îndemnul blajin și părintesc spre cele de mântu-
lire. (Ne putem gândi, de pildă, la cele 10
porunci „blajine”, interpretate cu dubul „părin-
tesc” al blăndeței). Când spunem „sobornicesc-
că” — aflăm un ortodox —, noi îl trăim pe
Dumnezeu de aproape, de-I simțim respirația ...
Nu s'ar putea ceva mai frumos, mai mistic și
mai plin de bună mireasmă duhovnicească!

În fața acestor argumente „teologice” ar fi greu de riscat vreo observație, tot așa cum făceam pe vremuri la Roma, când un preot unitar afirma că termenul de „duh” și „slavă” îi „umple gura și inima” pe când spirit și mărire nu sunt decât o subtitrație apuseană. În fața acestor argumente s’ar da bătuți chiar și Părinții dela Niceea, care au alcătuit Crezul stabilind cuvântul de catolic și toți ceilalți sfinți Părinți ortodocși al Răsăritului care au urmat această tradiție. Iar Mitropolitul Petru Movilă, marele teolog al ortodoxiei greco-romano-slave, care și-a înfătușat catehismul său din 1645 tipărit la Kiev: Adunarea de învățătură scurtă despre articolele credinței creștine ortodoxe-catolice, pentru știința și învățământul sfintei Biserici catolice și apostolice a Răsăritului [vezi Episcopul Melchisedec: Biserica Ortodoxă în luptă cu Protestantismul, în Analele Acad. Rom. seria I, tom 12, p. 56], ar putea fi învinuit, pe drept cuvânt, ca nu lipsit de caracter, vândut papistașilor, fanariot modern, etc., etc. Totmai pentru a evita această situație delicată și pentru a salva odată cu „credința strămoșască” de ostăzii ei ceea ce a mai rămas din sfinții Părinți și marii teologi al Bisericii Răsăritului de odinioară, ocoțim că e bine a păstra în Crez vorba socronească, lăsată de strămoșii noștri sărbi, bulgari și ruși, fără n ne mai osteli cu prea mănăstirea discuții, mai ales atunci când ea nu mai evocă pentru mulți, decât „speciale mirosuri de tămâie”. Căci dacă cuvântul „catolic” face mintea fratelui meu — aș îndrăzni să spun a sfântul apostol Pavel — nu voin rosti acest cuvânt în veac!

Am mai găsit apoi și alte norme creștinești pentru a rămâne în adevărata orodoxie, cum ar de pildă, înlocuirea spre Răsărit, cu îmbrăcarea celor trei degete, atunci când se face anulul sîntei cruci. De vreți să rămâneți în creapla credință, fiți deci atenți la semnul ucii: o întoarcere spre miazănoapte sau înclinarea numai a două degete pune în pericol credința strămoșească! Observația, dealfel, e una și pentru ortodocșii uniți cu Roma, care ni supușt acelorasi legi rituale, și pentru toți creștinii în general, care au schimbat semnul sîntei cruci între cardinali.

Alteori, se spune — și mi s'a găsit un de mult scris — că, ortodoxul creștin își lăbește întâi și întâi pe sus de toate țara (scriturilor nu s'a nădit, desigur, la Iustinian et Comp.), pe când catolicul "fine întâi la Papă și numai la al lăbea rând se gândește la țară. Acuma, n'aș trăsni cu atăta ușurință să trag la îndolală lăburea de țară și nici lăburea de Papă a îndorura: a creștinului ortodox și catolic potrivă. Căci au fost și sunt încă mulți catolici buni care au fost închiși și au murit pentru țară, dar n'au murit pentru Papă; precum sunt și ortodocșii care n'au fost închiși ori n'au murit pentru apărarea rânduleiilor pământești țării, dar au fost închiși pentru credința lor glorioasă, trăită întocmai după îndemnul:

continue in pag. 3

continue in pag. 3

BIBLIOTECA
CENTRALA
UNIVERSITARA - CAROL I.

CAȚAVENCU-FARFURIDI

de VINTILĂ HORIA

George Racoveanu: Matia
Gravură în lemn. 1944 (17 X 20 cm)

PSALMUL 35

I

Nelegiulrea ține stat
în inima necredinciosului;
teama de Dumnezeu el o trece cu vederea.

Căci cu gândul se amăgește,
că vina nu-l descoperită
și, deci, scârbă nu trezește.

Cuvintele gurii lui:
nedreptate și înșelăciune;
s'a desvâșat de-a face binele
și de-a lucra cu judecată.

În așternutul lui cugetă fărădelegea
stăruin' calea pierzării;
cu răul se împacă.

II

Doamne, mila ta alinge cerul
și slăvornicia ta ajunge norii!

Dreptatea ta e ca munții lui Dumnezeu;
judecata ta, ca marea cea profundă;
tu măntuești, Doamne, oamenii și vitele.

III

Dumnezeule, cât de neprețuit e harul tău;
fiii oamenilor află adăpost
în umbra aripilor tale.

Din belșugul casei tale
și din revărsarea destăvârilor tale
fi adăpt.

Că la Tine este izvorul vieții
și în lumina ta vedem lumină.

IV

Ține în harul tău pe cei ce te cinșesc
și în dreptatea ta pe cei curați cu inima!

Să nu mă calce piciorul celui îngâmfat
și mâna păcătosului să nu mă clătin!

Îată au căzut cei ce încrează nedreptatea
s'au prăvăliți și nu se mai ridică!

(Traducere de Octavian Bărbăle
George Racoveanu, după LIBER PSAL-
MORUM. Nova e textibus primigeniis interpre-
tatio latina cum notis criticis et exegeticis.
Roma 1945).

EPOCA SLAVONISMULUI Slavonismul bis-
sericesc a fost din toate punctele de vedere o
pacoste pentru cultura noastră națională. Creș-
tinismul nu venise pe calea cea mai firească,
prin apostolatul latin, în timpul și după cu-
cerea Daciei de către Romani, și am rămas
definitiv legați de frații creștini occidentali da-
că nu intervenea năvălirea Bulgarilor și, mai
ales, dacă — după creștinarea Bulgarilor — Ro-
ma ar fi pus mai multă grabă în a-l atrage sub
jurisdicția ei, atunci când Boris a cerut Papei
Nicolaie I să aprobe înființarea unui arhiepiscop
copat bulgar.

Roma eternă a fost și de astădată înceată în
acțiunile ei. Vom avea ocazia să mai regăsim
această încețenie, când vom înălța o îm-
prejurare istorică foarte favorabilă apropierei
noastre de Roma în sec. XVII.

Manevrele Patriarhiei Bizantine s'au dovedit
mai abile. Rezultatul a fost incorporarea Bul-
garilor la jurisdicția Bizanțului. Ambițiile bul-
garești de a se înstăli arhiepiscopatul dorit
au fost satisfăcute prin numirea unui ierarh
loial ca primat al Bulgarilor.

Dominații politice de Slavi, în acea tristă
epocă, am rămas și noi atrași în orbita bizan-
tină împotriva cu Bulgarii. În această situație
ne-a găsit și marea nenorocire abătută asupra
Bisericii lui Iisus unul, pe care ambițiile per-
sonale ale ierarhilor l-au împărțit în două la
anul 1054, anul separării Bisericii răsăritene de
cea apuseană. (D. GĂZDARU: CONTRIBUȚIA
ROMÂNILOR LA PROGRESUL CULTURAL AL
SLAVILOR, în „CUGET ROMÂNESC”, an. II,
Nr. 4-6, Dec. 52).

Am întâlnit pe cei doi venerabili, onora-
bili, stimabili reprezentanți ai emigranței
politice române într-o cafenea... undeva
în Occident. Aplecați de-asupra unei cafele
de vin, ca de-asupra unui foc, complotau
șoșotind și aruncau din când în când pri-
viri suspicioase în jur, de teamă să nu fie
auziți de spionii legației sau de vreunul
din mii de Români care amenință, prin
insăși prezența lor în exil, comoda D-ilor
existentă. Alianța Cațavencu-Farfuridi pare
surprinzătoare, însă o mai adâncă cere-
tare a problemei m'a făcut să înțeleg că
cei doi oameni de stat se află de când
lumea pe aceeași linie ideologică și că tra-
gedia exilului i-a făcut să uite definitiv
vechile și măruntele divergențe din Tară,
unindu-i în cuget și simțiri. Cum e vorba
de doi ideologi în plină actualitate, m'am
hotărât să le pun câteva întrebări cu pri-
vire la marile probleme care frământă
emigranța, cu scopul de a curma confuzia
ce stăruie în opinia publică și pentru a
pune capăt deșănțării unei anumite prese
la care nu se mai poate deosebi greșita
informație de reaua credință, așa cum just
se exprimă o publicație pribeagă care a
avut șansa de a se fi înfruptat înaintea
noastră cu ideile conducătorilor spirituali,
morali și politici ai tristelor noastre destine.
M'am apropiat deci de masa lor și m'am
prezentat. Au sărit ca arși.

— D-ta ești ăla cu Rică Ortodoxu', îmi
zise Farfuridi?
— Eu sunt!
— Trădare, trădare, de trei ori trădare!
Cum ai putut, stimabile, să ataci credința
strămoșească?
— Cum?! adaugă Cațavencu, roșu de
mânie.

— Să am pardon, zisei, eu nu am atacat
credința strămoșească, ci pe acei care con-
fundă biserica cu Partidul sau cu Statul,
conform concepției despre biserică a Mes-
covei. Dacă admiteti că strămoșii noștri
sunt Grecii, Bulgarii și Rușii, atunci retrag
portretul lui Rică din circulație și-l trans-
form în icoană.

— Stimabile, zise Cațavencu, avem ces-
tiuni arzătoare la ordinea zilei și d-ta vii
cu machiaverlăcuri. Astea sunt lucruri pe
care le poți discuta cu cei dela „Indreptar”.
Nu cu noi. Avem cestiuni arzătoare.

— Tocmai, zisei, să trecem direct la ele.
D-ta ai deschis discuția. Nu e vina mea.
Vă voi pune deci trei întrebări, la care
Vă rog să răspundeți cu claritatea și corec-
titudinea ce vă caracterizează.

— Depandă... începu Farfuridi.
— Depandă de întrebări, completă Ca-
țavencu, oarecum neliniștit.

— Aș vrea să-mi explicați întâi cum
stă chestia aia cu Armistițiul.
Farfuridi, ca mișcat de un resort, își în-
cepu fără ezitare perorația:

— Când zicem 23 August, zicem armisti-
țiu; când zicem armistițiu zicem 23 August.
Știm, oricine dintre noi știe, ce este 23
August; să vedem ce este armistițiul...
(Cu tărie începând fraza). Armistițiul...
— Aici nu e vorba de armistițiu, zise
Cațavencu.

— Dați-mi voe, răspunse Farfuridi asu-
dând copios; (discutând cu Cațavencu) mi
se pare că atunci când zicem 23 August...
(cu energică convingere) și să nu căutați
măcar a mă combate; vă voi dovedi cu
date istorice că toate popoarele își au un
23 August al lor...

— Dați-mi voe, întrerupse din nou Ca-
țavencu, nu e vorba de 23 August.

— Îmi dădeam seama că venerabilul Ca-
țavencu nu voia să răspundă la prima între-
bare și că perorația lui Farfuridi, deși în-
centă, nu-i convenea.

— Dați-mi voe, continuă Farfuridi încă-
pățănă. Domnule scriitor...

— Stimabile, onorabile, zisei către Ca-
țavencu, faceți făcere. Avem cestiuni arză-
toare...

— Cum, domnule scriitor, spuse Ca-
țavencu? De unde și până unde 23 August
cestei arzătoare la ordinea zilei? Dacă
nu mă înșel suntem în ziua de grație 23
Aprilie... Ce are a face?

Văzui că nu e nimica de făcut și că
venerabilul Cațavencu avea totuși un
oarecare ascendent asupra lui Farfuridi.
Trecui deci la a doua cestiune, încercând
mai întâi o revenire tactică:

— D. Farfuridi are dreptate. Armistițiul,
adică 23 August e o cestiune arzătoare.
Istoria însăși ne învață...

Cațavencu mă întrerupse, surzând cu
superioritate: — Voi, scriitorii sunteți
băieți buni, dar aveți un cusur mare: cum
vă vorbește cineva de istorie s'a isprăvit,
are dreptate. (Cu putere) Ce istorie? Apoi
dacă e vorba de istorie, apoi ce ne învață
istoria, mai întâi și întâi?

— Că România dela Traian... (în-
cearcă să se bage Farfuridi).

— Nu-i așa!

— Că adică străbunul nostru...

— Ce străbun! ce nostru! se infurie Ca-
țavencu. Vezi că nu știți? (Cu tonul retoric).
Or, mai întâi și întâi, istoria ne învață
anume că un popor care nu merge înainte
stă pe loc, ba chiar dă înapoi, că legea
progresului este așa că cu cât mergi mai
îute, cu atât ajungi mai departe.

— Am înțeles, zisei învins. Care va să
zică 23 August a fost un eveniment major
impus de legea progresului. Căci dacă nu
mergeam înainte stăteam pe loc.

— Exact stimabile!

— Foarte bine. Să trecem la a doua
cestiune: cestiunea Fondului. Emigranța
noastră, după câte știți, e pasionată de
problema fondului...

— Emigranța noastră, zise Cațavencu, e
admirabilă, e sublimă, putem zice, dar lip-
sește cu desăvârșire. Problema este, din
punct de vedere economic și politic, covâr-
șitoare. În Washington de exemplu - permi-
teți-mi această digresiune, este tristă dar
adevărată - în Washington n'avem niciun
emigrant român.

— Al exclamă Farfuridi, mișcat până la
lacrimi.

— Și cu toate acestea toți faliții erau
Americani. Explicați-vă acest fenomen,
acest mister, dacă mă pot explica astfel! Ei
bine! Ce zice emigranța noastră? Ce zicem
noi? Iată ce zicem: această stare de lucruri
era intolerabilă! Până când să n'avem și
noi faliții noștri la Washington?... Fran-
ța își are faliții săi. Aglia își are faliții săi,
până chiar și Rusia sovietică își are faliții
săi. Numai noi să n'avem faliții noștri? Cum
zic, această stare de lucruri era intolera-
bilă, ea nu mai putea dura. Și atunci pentru
a repara ireparabilul, noi cei din exil am
făcut un pas din politică în economie, și
ca să zic așa, din economie în politică, și
ne-am luat asupra-ne răspunderea tocmai
acolo unde trebuia să avem și noi...

... faliții noștri.

— Exact stimabile!

— Și dădu pe gât păharul cu vin ca pe o
socratică cupă cu venin.

— Bine, zisei, înțeleg sacrificiul pe
altarul nației făcut ca și la Washington să
se găsească faliți români, în număr repre-
zentativ, ceea ce este admirabil și util, așa
cum bine spuneți, atât din punct de ve-
dere economic cât și politic. Considerând
problema ca și lămurită, voi trece la a
treia întrebare.

— Dați-i înainte stimabile!

— O anumită presă susține că s'au dat
fondului întrebunțări personale sau parti-
zane. Nu ați putea explica, felul patriotic
în care s'a cheltuit acest fond?

— Onorabile, astea sunt lucruri cu care
se ocupă foite de șantaj pe care cu refuz
să le citesc. Mie când mi se face o impu-
tare sunt mândru de ea. O primesc!...
Mă onorez a zice că o merit!

— Și ridicându-se demn, trânti pe masă o
bancnotă (din buzunarul dela fond) și făcu
semn lui Farfuridi să-l urmeze. Când acesta
trecu pe lângă mine, oarecum plictisit de
întreruperea întempestivă a lui Cațavencu,
îmi șopti în chip de scuză:

— Avem cestiuni arzătoare...

— Ieșiră pe ușă, așa cum intraseră în istorie,
sprimându-se politicoasă și ipocrit, ca Talley-
rand și Fouché. Imaginea această spon-
tană îmi aduse aminte cumplită și celebra
comparație a lui Châteaubriand, însă, in-
dignat de asemănare, încercai să o șterg
din minte. Afară cădea seara ca o inutilă
invitație la uitare.

P.S. Pentru o mai exactă înțelegere, rugăm
pe cititor să recitească actul III din „Scri-
soarea Pierdută”.

Nina Batalii: Lo scriitoare Mircea Eliade.
Pictură în ulei. 1950 (30 X 40 cm)

DIN ALTE VREMI

Comoara Neamului

Mult e dulce și frumoasă
Limba ce vorbim...

și acum după mai bine de o jumătate de
secol îmi sună în urechi cântecul acesta, compo-
sătorul basarabean Gavrilă Muziceanu. Re-
flectându-mă la umbra pe fostul său elev, alt basar-
bean, Mihail Spacovici, dând tonul și privesc
spre băncile în care nu așezase, după voia,
sosirea în clasă.

Eram toate între unsprezece și douăzeci
ani, afară de câteva străine — fice de națio-
nality greci și bulgari — care trecuseră mai
pe la școlile lor naționale, așa cum se întâmpla
în orașul meu natal, din frumoasa și bogată
Dobrogea.

Lección noastră de cor începea totdeauna
cu acest cântec și se sfârșea cu altul, al că-
ruia nu-l mai rețin, dar iată prima strofă:

Sub acest drapel răsare

Nou luceafăr pe pământ

Este năvălătura care

Din cer vine ca dar sfânt!

Ce mândrie simțeam în mine cântând în
limbă mea strămoșească! Acest sentiment
nu mă făcea să disprețuiesc limba colegilor
mele de alt neam. Din contra, îmi dădea
osteneala să învăț și eu pe a lor, considerând
situația lor în țară străină ca fiind delicată.
Târziu, mult mai târziu am înțeles tăcut
măsurul nostru de muzică. Nici melodia; nici
sursele din „Limba românească” nu erau de că-
tate. Domnul Spacovici urmărea însă scopul
a încresta în inimile și mintea noastră dragă
nemărginită pentru graul românesc. În acea
colț de țară unde nu se știa de politica
vremii copilariei mele, viața românească
se scurgea senină. Indrumarea școlărească, la
care și la orașe, era încredințată unor doamne
serioase, ale căror nume nu se vor șterge nică-
dată din amintirea dobrogenilor din generația
mea, căci vor mai fi rămas în viață.

Ei și numai ei au știut să ne călădăie sufletul
pentru a rezista asalturilor ce, făcându-se
cunoscute, n'au încetat nicicând contra provinci-
noastre. Nimic în atitudinea acestor „sentinelă”
ale românismului n'a însemnat violență, dispreț
arrogant, pentru conștientii noștri de
neam.

Când am venit București pentru prima dată
un lucru m'a izbit în mod neplăcut. În res-
tante unde mergeam cu tatăl meu, la cofetărie
în unele magazine, auzem vorbind-se alte lim-
bi de către Români. Mi se părea straniu, umilitor
chiar, deși dorința mea cea mai vie era să în-
văț și să știu a mă servi de cât mai multe
limbi străine. La paisprezece ani mă exprimam
în limbile franceză, greacă, italiană și germană
înțelegând în același timp rusa și bulgara. Ni-
cicând însă nu mi-aș fi permis să vorbesc
compatrioților într-o limbă străină și publică.
Chiar, departe de țară, când mă surprind
dumă-de altă limbă cu ai mei, simt o mustră
ca și când m'aș rușina să ies alături de mama
în refugiu nostru desordonat, ca orice refugiu
dealtfel, împrăștiat cum suntem pe întreg
suprafața a pământului, lipsiți de certitudine
neșovăelnice, singura noastră comoară este limba
noastră românească.

Cărturarii se servesc de ea în pagini frumoase
Poezii înșiră stihuri de dor din neștirbită
memorie, singura ce nu ne-a fost răpită la
fratari și în temnițe. Epigramești varșă picături
de smolă din rime ce nu mai au derul de
dogorilor obraji celor vizați. Polemiști se în-
proașcă cu tind și dau în vileag fapte de oca-
zii și proslăvesc prietenii, exagerând pe
într-un caz și'n celălalt. Cuvioși preoți încercă
să ne înalte preocupările spre cele eterne. Toate
spre mângâierea noastră, când ele nu-s pline
de îndurerare. Dar ce fac copiii noștri, cei
cuși pe meleaguri străine în sărăcie și suferință
Cine-l învață românește prin țările unde
prăpăst părănii lor? Mamele! Da, poate, atunci
când ele își au mormintele străbune alături de
ale tuturor Românilor. Dar destinați pentru
mulți din ai noștri a hotărât alte împărțiri
de suflete, alte căsătorii, în care soțul sau so-
ția e străină și de neam și de aspirații. În asta
ovină, dar cum deslegăm problema limbii
românești? Și mai e un caz — cu mult mai
dureros — acel al mamelor românce care
permit odraslelor lor să rostească nici un
cuvânt românesc. Ruginie lor!

În refugiu nostru care va mai dura încă
va găsi oare cine să cugete adânc la răspun-
dăciunea acestei comori și să se consacre acestei
probleme — păstrarea limbii românești în
bogatia și frumusețea ei?

ST. E. V.

ALEXANDRU MURCEA:

IARĂȘI EVANGHELIE ȘI POLITICĂ

Reîncreștinarea gândirii și a activității politice nu a fost niciodată mai urgentă ca astăzi. Mai mult ca oricând, astăzi ne dăm seama de urmările triste ale disocierii pe care a produs-o istoria modernă între religie — ca normal al vieții omenești — și politică. Doctrinile politice care au la temelie concepția despre autonomia absolută a omului, care fixează străduințelor noastre un scop închis între limitele existenței pământești, care stabilesc ca normă a activității politice și economice legea profitului, nu s-au arătat niciodată mai false în premisele lor, mai dezastruoase și mai teribile în urmări. Toată tragedia pe care o trăim e, în primul rând, consecința pretențiilor, care a dominat istoria modernă, de a da existenței omenești o viață pur terestră, de a orândui cadrele conviețuirii umane în afară de voința lui Dumnezeu, de a construi o împărăție a omului în directă antiteză cu împărăția lui Dumnezeu. De aceea semnul veacului pe care-l trăim nu sunt ochii înălțați spre cer, expresie a efortului de elevație spirituală, ci e pumnul ridicat... Edificul pe care ni l-am zidit pe temelie nepuținții și ale mângâierii noastre e acum în lăz de năruire. Veacului nostru i-a revenit datoria, după trista și dureroasele experiențe ale războaielor moderne, de a restabili ierarhia valorilor, de a încalca toată gama activităților omenești pe linia destinelor eterne al omului, de a da un sens creștin acțiunii politice, de a cristaliza în instituții sociale mesajul de dragoste al Evangheliei, de a înființa, în sfârșit, o formă de conviețuire socială în care legea dreptății să comande asupra legii profitului, în care aspirațiile spirituale ale omului să nu fie înăbușite ci promovate, iar atribuțiile distincte ale Bisericii și ale Statului să converge armonios spre aceeași țintă: apărarea demnității omului și, în definitiv, mântuirea lui.

Această formă a conviețuirii sociale care ține seamă de destinul etern al omului, de exigențele solidarității umane, de valoarea personalității și de unitatea diferitelor activități ale omului, implică subordonarea activității politice unei norme transcendente, postulează concilierea între politică și religie. Căneva, într-un articol neisăcit din SOLA (Nr. 15, 12 Aprilie 1953), pare a nu fi de aceeași părere. Pare chiar foarte supărat pe mine pentru că mi-am îngăduit să mă ocup de problema raportului dintre Evanghelie și politică. Dacă supărarea aceasta ar fi a unui om politic nu m'ar fi mirat. Îmi dau seama cât sunt de înrădăcinate ideile liberale — după care religia poate fi cel mult o anexă a politicii — în mințile multor oameni politici chiar și atunci când nu se numesc liberali. Dar venind din partea unui om care scrie „întru apărarea credinței strămoșești” e jalnică. Autorul articolului (nesemnificativ) scrie: „Evanghelia și politica nu se pot concilia decât numai la aceia care sunt dominați de concepții teocratice și sunt setoși de putere și de mărire omenească”. O integrare, o armonie între aceste două realități e, prin urmare, principial imposibilă. Deci tentativa de a le concilia nu poate decât să ducă sau la o capitulare a politicii în fața religiei sau la o capitulare a religiei în fața politicii. Nu poate duce decât la o confuzie a lor și la o alterare a „seninătății Evangheliei”.

Eu nu spun că asta nu s'a întâmplat sau că nu poate să se mai întâmple. Spun că nu trebuie să se întâmple. Nici politica nu trebuie să invadeze câmpul religiei cu scopul de a o subordona, nici oamenii Bisericii nu trebuie să invadeze câmpul politicii, folosindu-se de autoritatea lor spirituală pentru scopuri sau interese pur temporale. De aci însă nu urmează că religia și politica formează două sectoare paralele, complet separate și fără nicio relație între ele. În concepția creștină ele converg, pe căi diferite, spre aceeași țintă. Politica nu poate decât să se fixeze pe o altă finalitate ultimă decât aceea pe care i-o fixează religia. De aceea pe scara ierarhică a valorilor religia precede politica. Dar asta nu înseamnă că suprema autoritate spirituală trebuie să fie și suprema autoritate politică. Ci că măsura și valoarea tuturor acțiunilor umane, fie ele individuale sau colective, e determinată, în ultimă analiză, de religie. Concepția creștină nu recunoaște în cadrul activității omenești existența unor sectoare autonome, ci numai funcțiuni și atribuțiuni diferite care se integrează și se întrepătrund reciproc și al căror principiu coordonator îl formează religia. În concluzie, concepția creștină nu poate admite dualismul care s'a afirmat în

gândirea politică modernă și care consideră sfera politicului ca absolut autonomă, având legile ei proprii și independente, desăvârșându-se pe un teren în care religia nu are ce căuta și căutându-și în sine însăși ultima justificare. Religia creștină e centrată pe vocația supranaturală a omului, iar interesele lui temporale care și toate acțiunile lui în vederea realizării unei ordini contingente în această lume sunt judecate după felul cum se integrează în această viziune unitară a vieții și în deschidere spre infinit.

Până acum așam că concepția protestantă — între celelalte confesiuni creștine — susține imposibilității concilierii între Evanghelie și politică, ca urmare a doctrinei despre raportul dintre har și natura omului, dintre opera de redempțiune și păcat. Pentru protestanți între harul dumnezeesc și natura umană, între sectorul credinței și cel al realităților umane contingente, integrarea e imposibilă. Harul nu duce la o transformare lăuntrică a omului, nu mântuie pe om de păcat. Orice ar face, omul rămâne rob păcatului. Deci robie păcatului rămân toate manifestările umane, politice, economice, culturale, artistice și chiar religioase. Tot ce omul construiește în lumea aceasta e plămădit din păcat. Pentru protestanți deci, transfigurarea vieții omenești prin trăirea personală și prin traducerea în concret a normelor evanghelice e imposibilă, așa cum e imposibilă orientarea creștină a istoriei, pentru că, din capul locului, e imposibilă transformarea intimă a omului, smulgerea lui treptată de sub robia păcatului prin influența mântuitoare a harului dumnezeesc. A încerca deci să traduci în realitate concretă mesajul Evangheliei înseamnă a-l profana. Străduința în vederea realizării unor structuri și instituții sociale conforme spiritului și dragostei creștine înseamnă utopie. Credința nu se poate traduce în fapte. E deci o aberație să crezi că instituțiile umane și orânduirile sociale ar putea deveni cândva expresia conviețuirii creștine și ale unei acțiuni determinate de postulatele credinței. Religia e o chestiune de suflet fără niciun fel de implicații sociale. Istoria nu poate servi de receptacol al împărăției lui Dumnezeu. Sectorul religios și cel al realităților sociale rămân pe veci strelele unul de altul, nu numai distincte ci complet separate și inconcilabile. (E adevărat că astăzi sunt curente în lumea protestantă împotriva acestui fel de a gândi).

Într-o astfel de concepție e într-adevăr un nonsens să vorbești despre nevoia de a da o orientare creștină activității politice, de a impune un caracter creștin structurilor sociale, economice și politice, de a munci pentru instaurarea unei ordini creștine în lume. Dar această concepție se îndepărtează de la adevărata tradiție a Bisericii, care dintru început a crezut în posibilitatea transformării lumii prin fermentul Evangheliei, care crede că înfiptuirea împărăției lui Dumnezeu începe în lumea aceasta. Înfiptuirea, fără îndoială, imperfectă, realizare anevoioasă, datorită imperfectății și slăbiciunii omului, datorită inerției păcatului și a rezistenței puterilor răului, dar nu mai puțin reală, nu mai puțin efectivă. Un creștin nu crede că e posibilă realizarea răului pe pământ; eforturile omului, oricât ar fi de impresionante, nu vor putea duce niciodată la eliminarea totală a răului din lume sau la eliminarea totală a durerii; nici chiar cele mai formidabile realizări ale progresului nu vor putea asigura o perfectă bunăstare și fericire pentru întreaga omenire. Creștinul crede totuși în posibilitatea transformării omului, crede în posibilitatea înfipturii unei lumi mai bune și postulează instaurarea unor orânduri sociale conforme demnității omului și vocației sale supranaturale, pentru că el crede în eficacitatea operei de redempțiune a Domnului nostru Iisus Hristos și în influența harului dumnezeesc în lume.

Credem că a sosit momentul ca cel cu au credință să-și dea seama de responsabilitățile lor sociale și să încerce a traduce în nouă realități politice, în nouă structuri sociale conviețuirii lor religioase. Separarea politică de religie, fruct al lăicismului liberal, a fost fenomenul cel mai grav în urmări din epoca modernă. Datoria noastră e de a refăce sinteza, de a repara ruptura. Și avem convingerea că numai în felul acesta, evitând greșelile trecutului, lumea va putea leși din acest ceas al încercării.

Libertatea Presei

Arhiepiscopul Aloisius Muench, Nunțiu Apostolic în Germania, a ținut la American Club din Bad-Godesberg, cu ocazia unui banchet dat de Asociația ziariştilor străini, o cuvântare din care extragem următoarele:

„Oamenii liberi și cu atât mai mult milioanele de sclavi recunosc valoarea inestimabilă a unei presei libere, credincioase idealului lor, pentru înțelegerea și promovarea culturii lor personale. Îndeosebi ei știu că pot găsi în presa liberă un aliat curajos și de neînălțat, atunci când cineva ar îndrăzni să aibă să prejudicieze drepturile lor inviolabile, acordate de Dumnezeu.”

Dar chiar această deținere a puterii obligă pe reprezentanții presei la răspunderi de mare importanță. E superficial de aminti aici că libertatea presei, tocmai așa ca libertatea, strâns înrudită cu ea, a cuvântului, a cercetărilor și a învățământului, nu e o libertate absolută. Orice libertate e legată de datorii în viața socială a oamenilor.

În presă hotărăsc cerințele adevărului și ale moralei. În primul rând sunt de amintit aici veritatea, onestitatea, buna credință, bunăcuviința

și, totodată, dreptatea. Tocmai fiindcă presa e răspunzătoare trebuie să respecte drepturile altora: ea nu poate publica ceea ce îi place. Nimeni nu are dreptul să scrie neadevăruri, falsități sau joshnici.

Când presa nu merge pe această linie, cu hotărâre și lărgime de vedere, își pune propria libertate în primejdie. Opinia publică (sănătoasă) va cere o cenzură impusă de lege. Cu cât ar fi mai bine dacă însăși presa și-ar impune un codice de onoare cu sancțiuni etice și dreptice, cum au procedat încă de mult medicii și juristii. Ar fi acesta un răspuns la chemarea părinților, a educatorilor și a celor răspunzători de apărarea tinerimii împotriva valului de scrieri imorale joshnice.

O presă credincioasă adevărului și moralei poate pretinde a fi glasul conștiinței morale a poporului. Acest fapt dă profesiei importante de ziarist un rol de mare onoare. În acest sens, zariştilor sunt păzitori și apărători demnității omului. Iar această demnitate este izvorul nesecat al drepturilor sociale, politice și religioase ale omului liber.

P.

„Săptămâna românească” la Madrid

Între zilele de 6 și 13 Mai a avut loc la Madrid „Săptămâna Românească” organizată de Comunitatea Românilor din Spania. Pregătită cu multă trudă, această manifestare a reamintit în acest colț al exilului tragedia neamului nostru, a reamintit ce a fost România înainte de a fi cucerită de bolșevici, ce a devenit sub stăpânirea lor și ce vrea ea să fie într-o Europă liberă. Cum s'a exprimat un prieten al României, Abel Bonnard, într'un foarte simțit articol dedicat Săptămânii Românești, această manifestare românească a prilejului glorificarea unei din cele mai atrăgătoare Tări ale Europei de ieri... „Astăzi — continuă același Bonnard — Tăra aceasta, atât de umană între celelalte, e zdrobită de monstruoasă putere a întinericului... Ceea ce drama actuală ne impune și ne ordonă e să ne folosim de toate ocaziile pentru a aduna sufletul României estăzi împrăștiat; să-i preservăm existența, să-i reînnoim strălucirea pentru a-l ajuta să supra-viețuiască până în ziua în care România va reînvia. Trebuie să salvăm sufletul României, iubind-o”. (Ziarul „Madrid”).

Din seria conferințelor ținute cu acest prilej, cea mai interesantă a fost, fără îndoială, conferința Profesorului Ernst Gamillscheg, despre: „România orientală și românitatea occidentală”. Bătrânul prieten al României a arătat cum problema latinității noastre a devenit din nou actuală, în urma străduințelor rusești de a dovedi că suntem un popor de origine slavă. Prof. Gamillscheg analizează structura limbii noastre în comparație cu structura limbilor slave, arătând cum limba noastră se deosebește fundamental de limbile slave — Rectorul Universității din Salamanca, Antonio Tovar, în conferința despre: „Diviziunea Europei și România”, a examinat situația politică a Europei între cele două războaie, greseliile politice de după cel de al doilea război, care au dus la ocuparea României de către Ruși, cu toate trista urmări ale situației de azi. Mult așteptată în cercurile culturale din Madrid era conferința lui Prof. Mircea Eliade: „Destinul culturii române”. Păcat că D-sa n'a putut să vină și să-o rostească personal.

La două manifestări în decursul acestei săptămâni participarea publicului spaniol și a prietenilor din celelalte națiuni a fost peste așteptări: la demonstrațiile de zbor ale aviatorului Băzu Cantacuzino și la Liturgia Românească celebrată în cea mai frumoasă și mai încăpătoare biserică din Madrid: San Francisco el Grande. — Un moment emoționant al demonstrațiilor de zbor a fost lansarea drapelului românesc în aer. E inutil să insistăm, pentru cine cunoaște bravura lui Băzu Cantacuzino, în ce măsură a reușit el în acea după amiază de neuitat să umple de uimire pe streini și pe noi de legitimă mândrie!

La Liturgia celebrată Duminecă, 10 Mai, pentru Biserica prigonită, pentru cei ce suferă sub teroare, pentru cei căzuți întru apărarea credinței și a gliei strămoșești, Biserica era arhipălină. Au luat parte, pe lângă Em. Sa Cardinalul Gaetano Cicognani, Pro-Nunțiu Apostolic la Madrid, numeroase reprezentanțe diplomatice, Ministrul lucrărilor publice, multe personalități spaniole, civile și ecclesiastice și mulți prieteni. A slujit Mons. Octavian Băreia împreună cu Părintii Alexandru Mircea și Amalio Orduna. Răspunsurile le-a dat foarte frumos, corul studenților întărit cu elemente venite din Franța și Austria. Heruvicul, Talăl Nostru și Priceansa au fost cântate de tenorul Paul Mazilu. La sfârșitul Liturghiei Em. Sa Cardinalul a dat binecuvântarea papală.

Expoziția de artă românească: pictură modernă și artă populară, cu deschiderea căreia s'a inaugurat Săptămâna, a avut numeroși vizitatori. Expoziția de pictură a fost ilustrată de o conferință a Prof. Ciril Popovici —, deși foarte interesantă sub multe aspecte, ar fi putut fi totuși concepută pe un plan mai larg ca să fie expresia cât mai fidelă a producției artistice românești de acum și a genului nostru artistic de totdeauna.

Concertul Maestrului Sergiu Celibidache, anunțat cu multă vreme înainte, și așteptat la Madrid ca un eveniment muzical excepțional, n'a avut loc din cauza unei neînțelegeri ce s'a iscat, în ultimul moment, între Maestru și orchestra. Ne abținem de a judeca faptul, dar nu putem să nu ne exprimăm regretul.

Săptămâna s'a încheiat cu o recepție oferită Comunității românești de către Primarul Madridului, Contele de Mayalde. — Foarte reușită a fost și recepția dată în decursul Săptămânii ziariştilor spanioli.

Cu prilejul Săptămânii, s'a publicat în limba spaniolă o broșură care ilustrează lupta noastră de veacuri împotriva tuturor năvălitorilor și primejdiilor în care ne găsim astăzi de a fi zdrobiți și desființați de invaziunea sovietică. S'a publicat și un manifest despre situația actuală a Bisericii din România. Amândouă aceste publicații au fost larg distribuite publicului spaniol.

În concluzie, Săptămâna românească dela Madrid, îngrunându-se printre cele mai de seamă manifestări românești din exil, constituie un aport pozitiv la lupta pentru a ține trează în conștiința occidentală problema noastră și drama pe care neamul românesc e silit să o trăiască fără vină. Cel ce s'au străduie pentru buna ei reușită merită recunoștința noastră.

ZIUA EROIILOR LA MADRID. — De ziua înălțării Domnului, Liturgia a fost celebrată de Mons. Octavian Băreia și Păr. Alexandru Mircea. La sfârșitul Liturghiei s'a săvârșit un parastas pentru cei căzuți pentru Patrie.

COR.

RĂMÂNAREA ÎN ORTODOXIE

Papel, adică fără nici un compromis și amestec cu învățătura comunistă.

Analizând cele câteva condiții expuse mai sus pentru a rămâne în Ortodoxie, și altele multe asemănătoare cu acestea, s'ar putea crede, spune fără exagerare că orice creștin, umblat sau neumblat pe drumul Damascului, ar trebui să fie ori ar putea fi, după împrejurări, un bun creștin ortodox, până și Sfântul Părinte Papa dela Roma. De ce, dar, atâtă îngrijorare?

Problema esențială pentru a rămâne în creștină și ortodoxie este însă altundeva. Ziariul francez L'homme nouveau din 10 Mai a. c. publică scrisoarea unor refugiați ruși de neîncredință credință pravoslavnică, care urmează să coopereze într-o Asociație mariană catolică (L'armée bleue), fondată de catolici pentru a grăbi, prin rugăciunea și jertfa lor, de fiecare zi, convertirea popoarelor Rusiei. Cererea lor a fost acceptată. Ne-am putea însă întreba îndată: s'au vândut acești Ruși, ori nu și-au dat seama de pașul făcut? Cum puteau ei avea aceeași concepție despre convertire pe care o are „prozelitismul catolic”, fără a se rupe din credința lor „strămoească”? Se pare însă că înțelesul adevărat al convertirii religioase e mult mai profund decât acela pe care-l cunosc: improvizată exegezi confesională ai vremii noastre. Catolicii francezi și prilegii ortodocși ruși au înțeles că dincolo de diferențele culturale și „strămoești”, dincolo de preferința cuvintelor latine sau slave, dincolo de organizația bisericăască actuală, li unește tezaurul sfânt al aceleiași credințe creștine, pe care-l au încă neatinși și în comun. Convertirea, pentru unii și pentru alții, înseamnă, mai întâi, reînnoirea credinței în Sfânta și nedespărțita Treime, în întruparea și răscumpărarea Domnului Hristos, în mijlocirea Preasfintei Fecioare de Dumnezeu Născătoare Maria, în puterea dătătoare de viață a celor Șapte Taine. Convertirea pentru ei avea deci un singur înțeles fundamental: încreștinare. Asupra acestui adevăr ar trebui să insiste astăzi catolicii și ortodocșii de bună credință.

Căci în el stă tot secretul pentru a rămâne în Ortodoxie sau în Catolicie.

FLAVIU POPAN

PUBLICAȚII:

CURIERUL CREȘTIN, Buletinul Bisericii Române Unite din Buenos Aires. An. III, Ianuarie-Martie 1953. În acest număr, Mons. Alois L. Tăutu semnează un foarte interesant articol: „Adevăruri maltratate” (Pe marginea Catehismului d-lui D. C. Amzăr). Pe lângă aceasta mai semnează: George Rusu, T. Murășanu, Titu Mihăilescu, Juan D. Dan, George Uscătescu, Philippe de Régis, Leonardo Castellani, J. N. Manzatti. Domnul Vintilă Horia are două traduceri, din José Maria Pemán și Giovanni Papini.

Buletinul Asociației Românilor Liberi din America de Nord.

Anul I, No 1, Mai 1953. Adresa: Milton Butarin, 31, West 71-st Str. New York 19 (N. Y.) U.S.A.

FLAVIU POPAN, Die Lage der katholischen Kirche in Rumänien, in volumul Kirche in Not, herausgegeben von der Ostpriesterhilfe. Königsberg/Ts. 1953, p. 92-100.

BULETINUL BIBLIOTECII ROMÂNE din Freiburg I. Br. Studii și documente. Anul I, Nr. 1, 1953, 226 p. (La multiplicator).

În Colecția „Carpați”, editor Traian Popescu, a apărut: A. D. Xenopol, Istoria Românilor din Dacia Traiană, vol. I. Traducere din limba franceză de N. S. Gova. Madrid 1953, p. 284.

DESPRE TRECEREA LA CATHOLICISM

Întâi, ar lua imediat înținț un nou partid politic: partidul ortodox. Generali la D. sefi fără partid, ori chiar vâdică certăți cu ordinea canonică, s'ar pune pe brânci și ar învâța Crezul; apoi ar desfășura steagul luptei pentru salvarea Ortodoxiei. Și ar avea, sigur, succes. Toată trândăvia, în primejdie, s'ar ridica de pe patul și-ar scrie pe spinare, cu litere de foc, „Ortodoxie” și ar strânge rândurile. Toată anarhia, care sapă temelile vieții în Hristos a Românilor, ar ține stat, ar purta în mâini ramul mucenicilor pentru credință și ar leși la luptă pentru „Ortodoxie”. Toată căzăcia și turcia din sânge s'ar găti pentru holocauste băstăle: apărarea privilegiului de-a fi, totodată, ortodox și... turc. Pe lângă aceste cauze interne, gândiți-vă la amestecul din afară: frațuși protestanți — dușmani al celor Șapte concilii ecumenice — ar pune mână grea de ajutor. Sfârșitul nu e prea greu de ghicit...

Al doilea motiv care mă făcea să mărturisesc interlocutorului meu abilit de ani că eu nu sunt pentru „trecerea la catolicism” era încredințarea că pașul acesta nici nu e necesar. Noi Români putem rămâne în catolicitate fără încercarea de a ne schimba firea noastră; ci doar relele năravuri.

Spre a rămâne în catolicitatea și în apostolicitatea Bisericii lui Hristos, ne trebuie doar un efort: trebuie s'o rupem cu prea iubita anarhie; să punem crucea dulceli trândăvii arhiericești; să aruncăm dela noi, anticreștină, blagoslovită curvie.

Și să ne întorcem, astfel, la calea luminată, cu ajutorul Mângăietorului, de acele „șapte sigilii ale duhului”, adică Șapte concilii ecumenice; la disciplina și la ordinea ierarhică recunoscută, clar, de ele.

Asta însă nu înseamnă „trecere la catolicism”. Ci doar rămânere în Biserica lui Hristos, una, sfântă.

G. RACOVEANU

A urmat o seară cu dans într-o caldă atmosferă românească.

Regală din București, a dovedit noul progres în interpretarea cântecelor populare române și franceze.

tești primii care aveau cunoștință de asemenea cazuri. De ce nu v'afi uni atunci într-o acțiune comună și deci cu atât mai puternică, pe care să impune respectul dreptății și demnității noastre?

1. Admistratia: Dr. Flaviu P
 München 5, Kapuzinerstra
 DEUTSCHLAND
